

Partea I SINTEZE LEGISLATIVE

I. SISTEMUL INSTITUȚIONAL AL UNIUNII EUROPENE

1. INSTITUȚIILE UNIUNII EUROPENE

Articolul 13 TUE

(1) Uniunea dispune de un cadru instituțional care vizează promovarea valorilor sale, urmărirea obiectivelor sale, susținerea intereselor sale, ale cetățenilor săi și ale statelor membre, precum și asigurarea coerenței, a eficacității și a continuității politicilor și a acțiunilor sale.

Instituțiile Uniunii sunt:

- Parlamentul European;
- Consiliul European;
- Consiliul;
- Comisia Europeană (denumită în continuare „Comisia”);
- Curtea de Justiție a Uniunii Europene;
- Banca Centrală Europeană;
- Curtea de Conturi.

(2) Fiecare instituție acționează în limitele atribuțiilor care îi sunt conferite prin tratate, în conformitate cu procedurile, condițiile și scopurile prevăzute de acestea. Instituțiile cooperează unele cu altele în mod loial.

(3) Dispozițiile referitoare la Banca Centrală Europeană și la Curtea de Conturi, precum și dispozițiile detaliate referitoare la celelalte instituții figurează în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(4) Parlamentul European, Consiliul și Comisia sunt asistate de un Comitet Economic și Social și de un Comitet al Regiunilor, care exercită funcții consultative.

A. Parlamentul European

Sediul materiei:

- Tratatul privind Uniunea Europeană;
- Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;
- Regulamentul de procedură.

Articolul 14 TUE

(1) Parlamentul European exercită, împreună cu Consiliul, funcțiile legislativă și bugetară. Acesta exercită funcții de control politic și consultative, în conformitate cu condițiile prevăzute în tratate. Parlamentul European alege președintele Comisiei.

(2) Parlamentul European este compus din reprezentanții cetățenilor Uniunii. Numărul acestora nu poate depăși șapte sute cincizeci, plus președintele. Reprezentarea cetățenilor este asigurată în mod proporțional descrescător, cu un prag minim de șase membri pentru fiecare stat membru. Niciunui stat membru nu i se atribuie mai mult de nouăzeci și șase de locuri.

Consiliul European adoptă în unanimitate, la inițiativa Parlamentului European și cu aprobarea acestuia, o decizie de stabilire a componenței Parlamentului European, cu respectarea principiilor menționate la primul paragraf.

(3) Membrii Parlamentului European sunt aleși prin vot universal direct, liber și secret, pentru un mandat de cinci ani.

(4) Parlamentul European își alege președintele și biroul dintre membrii săi.

Articolul 223 TFUE (ex-articolul 190 alineatele (4) și (5) TCE)

(1) Parlamentul European elaborează un proiect pentru a stabili dispozițiile necesare care să permită alegerea membrilor săi prin vot universal direct în conformitate cu o procedură uniformă în toate statele membre sau în conformitate cu principii comune tuturor statelor membre.

Consiliul, hotărând în unanimitate, în conformitate cu o procedură legislativă specială și după aprobarea Parlamentului European, care se pronunță cu majoritatea membrilor care îl

compun, stabilește dispozițiile necesare. Respectivle dispoziții intră în vigoare după ce au fost aprobate de statele membre în conformitate cu normele lor constituționale.

(2) După avizul Comisiei și cu aprobarea Consiliului, Parlamentul European, hotărând prin regulamente din proprie inițiativă, în conformitate cu o procedură legislativă specială, stabilește statutul și condițiile generale privind exercitarea funcțiilor membrilor săi. Consiliul hotărăște în unanimitate cu privire la orice regulă și orice condiție referitoare la regimul fiscal al membrilor sau foștilor membri.

Articolul 224 TFUE (ex-articolul 191 al doilea paragraf TCE)

Parlamentul European și Consiliul, hotărând prin regulamente, în conformitate cu procedura legislativă ordinară, stabilesc statutul partidelor politice la nivel european, menționate la articolul 10 alineatul (4) din Tratatul privind Uniunea Europeană, în special regulile legate de finanțarea acestora.

Articolul 225 TFUE (ex-articolul 192 al doilea paragraf TCE)

Parlamentul European, hotărând cu majoritatea membrilor care îl compun, poate cere Comisiei să prezinte orice propunere corespunzătoare privind chestiunile despre care consideră că necesită elaborarea unui act al Uniunii pentru punerea în aplicare a tratatelor. În cazul în care nu prezintă propuneri, Comisia comunică Parlamentului European motivele sale.

Articolul 226 TFUE (ex-articolul 193 TCE)

În îndeplinirea misiunilor sale, Parlamentul European poate constitui, la cererea unei părți a membrilor care îl compun, o comisie temporară de anchetă pentru a examina, fără a aduce atingere atribuțiilor conferite prin prezentul tratat altor instituții, organe, oficii sau agenții, pretinsa încălcare a normelor de drept sau administrare defectuoasă în aplicarea dreptului Uniunii, cu excepția cazului în care pretinsele fapte sunt examinate de o instanță judecătorească și atât timp cât procedura jurisdicțională nu este încheiată.

Comisia temporară de anchetă își încetează existența prin depunerea raportului său.

Modalitățile de exercitare a dreptului de anchetă se stabilesc de Parlamentul European, hotărând prin regulamente, din proprie inițiativă, în conformitate cu o procedură legislativă specială, după aprobarea de către Consiliu și Comisie.

Articolul 227 TFUE (ex-articolul 194 TCE)

Orice cetățean al Uniunii, precum și orice persoană fizică sau juridică având reședința sau sediul social într-un stat membru are dreptul de a adresa Parlamentului European, cu titlu individual sau în asociere cu alți cetățeni sau cu alte persoane, o petiție privind un subiect care ține de domeniile de activitate ale Uniunii și care îl privește în mod direct.

Articolul 228 TFUE (ex-articolul 195 TCE)

(1) Ombudsmanul European, ales de Parlamentul European, este împuternicit să primească plângeri din partea oricărui cetățean al Uniunii sau a oricărei persoane fizice sau juridice cu reședința sau sediul social într-un stat membru, care privesc cazuri de administrare defectuoasă în activitatea instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii, cu excepția Curții de Justiție a Uniunii Europene în exercitarea funcțiilor jurisdicționale ale acesteia. Acesta investighează aceste plângeri și întocmește un raport cu privire la acestea.

Potrivit misiunii sale, Ombudsmanul efectuează investigațiile pe care le consideră justificate, din proprie inițiativă sau pe baza plângerilor care i-au fost adresate direct sau prin intermediul unui membru al Parlamentului European, cu excepția cazului în care pretinsele fapte fac sau au făcut obiectul unei proceduri judiciare. În cazul în care Ombudsmanul constată un caz de administrare defectuoasă, acesta sesizează instituția, organul, oficiul sau agenția în cauză, care dispune de un termen de trei luni pentru a-i comunica punctul său de vedere. Ombudsmanul transmite apoi un raport Parlamentului European și instituției în cauză. Persoana care a formulat plângerea este informată cu privire la rezultatul acestor investigații.

În fiecare an, Ombudsmanul prezintă un raport Parlamentului European cu privire la rezultatele investigațiilor sale.

(2) Ombudsmanul este ales, după fiecare alegere a Parlamentului European, pe durata legislaturii. Mandatul acestuia poate fi reînnoit.

Ombudsmanul poate fi destituit de Curtea de Justiție, la plângerea Parlamentului European, în cazul în care nu mai îndeplinește condițiile necesare exercitării funcțiilor sale sau a comis o abatere gravă.

(3) Ombudsmanul își exercită funcțiile în deplină independență. În îndeplinirea îndatoririlor sale, acesta nu solicită și nici nu acceptă instrucțiuni din partea vreunui guvern, instituție, organ, oficiu sau agenție. Pe durata exercitării funcțiilor sale, Ombudsmanul nu poate exercita nici o altă activitate profesională, remunerată sau nu.

(4) Parlamentul European, hotărând prin regulamente din proprie inițiativă, în conformitate cu o procedură legislativă specială, stabilește statutul și condițiile generale de exercitare a funcțiilor Ombudsmanului, după avizul Comisiei și cu aprobarea Consiliului.

Articolul 229 TFUE (ex-articolul 196 TCE)

Parlamentul European se întrunește în sesiune anuală. Parlamentul se întrunește de drept în a doua zi de marți a lunii martie.

Parlamentul European se poate întruni în perioada de sesiune extraordinară, la cererea majorității membrilor care îl compun, a Consiliului sau a Comisiei.

Articolul 230 TFUE (ex-articolul 197 al doilea, al treilea și al patrulea paragraf TCE)

Comisia poate asista la toate ședințele și, la cererea sa, este audiată.

Comisia răspunde oral sau în scris la întrebările pe care i le adresează Parlamentul European sau membrii acestuia.

Consiliul European și Consiliul sunt audiate de Parlamentul European în condițiile prevăzute de regulamentul de procedură al Consiliului European și al Consiliului.

Articolul 231 TFUE (ex-articolul 198 TCE)

Cu excepția cazului în care tratatele dispun altfel, Parlamentul European hotărăște cu majoritatea voturilor exprimate.

Cvorumul se stabilește prin regulamentul de procedură.

Articolul 232 TFUE (ex-articolul 199 TCE)

Parlamentul European își adoptă regulamentul de procedură cu majoritatea voturilor membrilor săi.

Actele Parlamentului European se publică în condițiile prevăzute în tratate și de acest regulament.

Articolul 233 TFUE (ex-articolul 200 TCE)

Parlamentul European dezbate, în ședință publică, raportul general anual care îi este prezentat de către Comisie.

Articolul 234 TFUE (ex-articolul 201 TCE)

Parlamentul European, sesizat printr-o moțiune de cenzură privind activitatea Comisiei, se poate pronunța asupra acestei moțiuni numai după cel puțin trei zile de la depunerea acesteia și numai prin vot deschis.

În cazul în care moțiunea de cenzură se adoptă cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate și de către majoritatea membrilor care compun Parlamentul European, membrii Comisiei trebuie să demisioneze colectiv din funcțiile lor, iar Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate trebuie să demisioneze din funcțiile pe care le exercită în cadrul Comisiei. Aceștia rămân în funcție și continuă să gestioneze afacerile curente până la înlocuirea lor în conformitate cu articolul 17 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În acest caz, mandatul membrilor Comisiei numiți pentru a-i înlocui expiră la data la care ar fi trebuit să expire mandatul membrilor Comisiei obligați să demisioneze colectiv din funcțiile lor.

Cuprinsul Regulamentului de procedură¹:

TITLUL I

**DEPUTAȚI, ORGANE ALE PARLAMENTULUI
ȘI GRUPURI POLITICE**

CAPITOLUL 1

DEPUTAȚI ÎN PARLAMENTUL EUROPEAN

Articolul 1	Parlamentul European
Articolul 2	Independența mandatului
Articolul 3	Verificarea prerogativelor
Articolul 4	Durata mandatului parlamentar
Articolul 5	Privilegii și imunități
Articolul 6	Ridicarea imunității
Articolul 7	Apărarea privilegiilor și imunităților
Articolul 8	Acțiunea de urgență a Președintelui pentru susținerea imunității
Articolul 9	Proceduri privind imunitatea
Articolul 10	Reguli de conduită
Articolul 11	Norme de conduită privind integritatea și transparența
Articolul 12	Investigații interne efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF)
Articolul 13	Observatori

CAPITOLUL 2

MANDATE

Articolul 14	Președintele provizoriu
Articolul 15	Candidaturi și dispoziții generale
Articolul 16	Alegerea Președintelui – Discursul inaugural
Articolul 17	Alegerea vicepreședinților
Articolul 18	Alegerea chestorilor
Articolul 19	Durata mandatelor

---

¹ https://www.europarl.europa.eu/rules/rules20240716/Rules20240716_RO.pdf (accesat la 11 noiembrie 2025).

Articolul 20	Locuri vacante
Articolul 21	Încetarea exercitării funcțiilor înainte de termen
CAPITOLUL 3	
ORGANE ȘI FUNCȚII	
Articolul 22	Funcțiile Președintelui
Articolul 23	Funcțiile vicepreședinților
Articolul 24	Componența Biroului
Articolul 25	Funcțiile Biroului
Articolul 26	Componența Conferinței președinților
Articolul 27	Funcțiile Conferinței președinților
Articolul 28	Funcțiile chestorilor
Articolul 29	Conferința președinților de comisie
Articolul 30	Conferința președinților de delegație
Articolul 31	Continuitatea funcțiilor în perioada alegerilor
Articolul 32	Accesul publicului la deciziile Biroului și ale Conferinței președinților
CAPITOLUL 4	
GRUPURI POLITICE	
Articolul 33	Constituirea grupurilor politice
Articolul 34	Activitățile și situația juridică ale grupurilor politice
Articolul 35	Intergrupurile
Articolul 36	Grupări neoficiale
Articolul 37	Deputații neafiliați
Articolul 38	Repartizarea locurilor în sala de ședințe
TITLUL II	
PROCEDURI LEGISLATIVE, BUGETARE, DE DESCĂRCARE DE GESTIUNE ȘI DE ALT TIP	
CAPITOLUL 1	
PROCEDURI LEGISLATIVE – DISPOZIȚII GENERALE	
Articolul 39	Programare anuală
Articolul 40	Respectarea drepturilor fundamentale
Articolul 41	Verificarea temeiului juridic
Articolul 42	Delegarea competențelor legislative și conferirea competențelor de executare
Articolul 43	Examinarea respectării principiului subsidiarității și proporționalității

Articolul 44	Informarea și accesul Parlamentului la documente
Articolul 45	Reprezentarea Parlamentului la reuniunile Consiliului
Articolul 46	Dreptul Parlamentului de a prezenta propuneri
Articolul 47	Cereri adresate Comisiei în vederea prezentării de către aceasta a unor propuneri
Articolul 48	Trimiterea actelor obligatorii din punct de vedere juridic și chestiunile de competență
Articolul 49	Accelerarea procedurilor legislative
Articolul 50	Procedurile legislative privind inițiativele prezentate de alte instituții decât Comisia sau de state membre

CAPITOLUL 2

PROCEDURI ÎN CADRUL COMISIEI

Articolul 51	Rapoarte legislative
Articolul 52	Procedura simplificată
Articolul 53	Rapoarte fără caracter legislativ
Articolul 54	Calitatea de coraportori
Articolul 55	Rapoarte din proprie inițiativă
Articolul 56	Modalități de elaborare a rapoartelor
Articolul 57	Avizele comisiilor
Articolul 58	Evaluarea bugetară a propunerilor de acte obligatorii din punct de vedere juridic cu implicații bugetare
Articolul 59	Procedura reuniunilor comune ale comisiilor

CAPITOLUL 3

PROCEDURA LEGISLATIVĂ ORDINARĂ

Secțiunea 1 – Prima lectură

Articolul 60	Votul în Parlament – prima lectură
Articolul 61	Retrimiteră la comisia competentă
Articolul 62	Sesizarea repetată a Parlamentului
Articolul 63	Acordul în primă lectură

Secțiunea 2 – A doua lectură

Articolul 64	Transmiterea poziției Consiliului
Articolul 65	Prelungirea termenelor

Articolul 66	Procedura de examinare în cadrul comisiei competente
Articolul 67	Prezentarea în Parlament
Articolul 68	Votul în Parlament – a doua lectură
Articolul 69	Admisibilitatea amendamentelor la poziția Consiliului
Articolul 70	Acordul în a doua lectură
Secțiunea 3 – Negocierile interinstituționale din cadrul procedurii legislative ordinare	
Articolul 71	Dispoziții generale
Articolul 72	Negocieri înaintea primei lecturi a Parlamentului
Articolul 73	Negocieri înaintea primei lecturi a Consiliului
Articolul 74	Negocieri înaintea celei de-a doua lecturi a Parlamentului
Articolul 75	Desfășurarea negocierilor
Secțiunea 4 – Conciliere și a treia lectură	
Articolul 76	Prelungirea termenelor
Articolul 77	Convocarea comitetului de conciliere
Articolul 78	Delegația la comitetul de conciliere
Articolul 79	Proiectul comun
Secțiunea 5 – Conflictul între norme	
Articolul 80	Conflictul între norme
Secțiunea 6 – Încheierea procedurii	
Articolul 81	Semnarea și publicarea actelor adoptate
CAPITOLUL 4	
DISPOZIȚII SPECIFICE PROCEDURII DE CONSULTARE	
Articolul 82	Modificarea unei propuneri de act obligatoriu din punct de vedere juridic
Articolul 83	Poziția Comisiei privind amendamentele
Articolul 84	Votul în Parlament
Articolul 85	Urmărirea poziției Parlamentului
Articolul 86	Sesizarea repetată a Parlamentului

CAPITOLUL 5

ASPECTE CONSTITUȚIONALE

- Articolul 87 Revizuirea ordinară a tratatelor
Articolul 88 Revizuirea simplificată a tratatelor
Articolul 89 Tratat de aderare
Articolul 90 Retragerea din Uniune
Articolul 91 Încălcarea principiilor și valorilor fundamentale de către un stat membru
Articolul 92 Componenta Parlamentului
Articolul 93 Cooperarea consolidată dintre statele membre

CAPITOLUL 6

PROCEDURI BUGETARE

- Articolul 94 Cadrul financiar multianual
Articolul 95 Procedura bugetară anuală
Articolul 96 Poziția Parlamentului privind proiectul de buget
Articolul 97 Concilierea bugetară
Articolul 98 Adoptarea definitivă a bugetului
Articolul 99 Regimul douăsprezecimilor provizorii
Articolul 100 Execuția bugetară
Articolul 101 Descărcarea de gestiune a Comisiei pentru execuția bugetară
Articolul 102 Alte proceduri de descărcare de gestiune
Articolul 103 Cooperarea interinstituțională

CAPITOLUL 7

PROCEDURI BUGETARE INTERNE

- Articolul 104 Estimarea bugetului Parlamentului
Articolul 105 Procedura care se aplică pentru întocmirea estimării bugetului Parlamentului
Articolul 106 Competențele în domeniul angajării și lichidării cheltuielilor, al aprobării conturilor și al descărcării de gestiune

CAPITOLUL 8

PROCEDURA DE APROBARE

- Articolul 107 Procedura de aprobare